

ISTORII DE VINDECARE:

experiența Centrului de asistență și reabilitare
psihosocială a copilului și familiei AMICUL

Studii de caz

KFW

unicef

ISTORII DE VINDECARE:

experiența Centrului de asistență și reabilitare
psihosocială a copilului și familiei AMICUL

Studii de caz

Centrul de asistență și
reabilitare psihosocială a
copilului și familiei „AMICUL”

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii

este o organizație neguvernamentală din Republica Moldova care din anul 1997 promovează dreptul copiilor la protecție împotriva oricăror forme de abuz, îndreptându-și acțiunile spre informare, sensibilizare și motivare a societății în vederea stopării abuzului față de copii.

Misiunea CNPAC

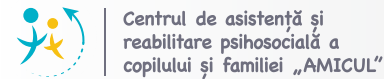
protecția copiilor în situații de risc și a copiilor victime ale tuturor formelor de abuz prin activități de prevenire și servicii specializate adresate copiilor și familiilor acestora.

Viziunea CNPAC

o societate fără abuz, în care toți copiii au șanse egale pentru a-și realiza întregul potențial.

Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii,
Chișinău, MD-2012, str. Tricolorului 37/B
office@cnpac.md
www.cnpac.md

Centrul de asistență și reabilitare psihosocială
a copilului și familiei „Amicul”
Chișinău, str. Calea Ieșilor 61/2
(+373) 78 000 480
ajutauncopil@cnpac.md

Această publicație a fost realizată în cadrul proiectului „Servicii mai bune pentru copii în contact cu sistemul de justiție, părinți și adolescente”, implementat de CNPAC în parteneriat cu UNICEF Moldova. Opiniile exprimate în acest ghid aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale UNICEF Moldova.

Cuprins

Prefață 6

Ana, 14 ani 8

Nicoleta, 13 ani 12

Lilia, 9 ani 16

Andrei, 6 ani 22

Mircea, 10 ani 26

Corina, 4 ani 30

Elena, 15 ani 34

Ruxanda, 15 ani 38

Nicu, 12 ani 42

Despre Centrul AMICUL 46

Resurse utile 49

Prefață

Dreptul fiecărui copil de a trăi în siguranță, de a fi protejat și ascultat stă la baza misiunii Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC). De peste 25 de ani, CNPAC contribuie la consolidarea unui sistem care pune în centrul său demnitatea și bunăstarea copilului.

Centrul de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei „AMICUL”, creat de CNPAC acum mai bine de două decenii, este expresia practică a acestor angajamente. Aici, copiii victime ale violenței găsesc sprijinul specializat de care au nevoie pentru a-și vindeca rănilor emoționale și a-și recăpăta încrederea.

Publicația de față adună zece istorii reale — zece procese de vindecare care arată cum intervenția psihologică profesionistă, empatia și cooperarea intersectorială pot transforma suferința în reziliență. În spatele fiecărui caz se află o echipă dedicată: psihologi, asistenți sociali, consilieri parentali — oameni care restabilesc siguranța și demnitatea copilului.

Aceste istorii nu sunt doar despre durere, ci și despre reziliență și dezvoltare. Ele ne reamintesc că recuperarea copiilor nu se poate produce fără servicii accesibile, specializate și susținute constant.

Cu recunoștință pentru toți cei care fac posibilă vindecarea,

Daniela SÎMBOTEANU,
psiholog, Președinta Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC)

Ana, 14 ani

Abuzator:

bărbat necunoscut

Forme de abuz:

violență sexuală

Suportul oferit:

reabilitare psihologică de lungă durată

Ana avea 14 ani când, plimbându-se cu un prieten prin pădure, **a fost agresată de către un bărbat.**

Acesta avea fața acoperită cu un tricou și ținea în mână o bâta. Adolescenții au încercat să se salveze fugind, însă atacatorul a reușit să îi ajungă din urmă: băiatul, lovit, a căzut fără cunoștință, iar Ana a fost aruncată la pământ, fiind supusă abuzului sexual (atingeri în zona intimă). Poliția a fost alertată de băiatul lovit care, între timp, își venise în fire.

Ana a reușit să o telefoneze pe mama ei, care a venit după ea. A găsit-o pe fiica sa în stare de afect, care, cu greu, a reușit să-i spună ce s-a întâmplat. **Această întâmplare a afectat-o și pe mama Anei.**

A urmat o perioadă foarte dificilă, în care **familia Anei a încercat să facă față presiunii** și intimidărilor din partea familiei agresorului, care urmărea să obțină retragerea plângerii de la poliție. Totodată, situația Anei se înrăutățea.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Familia Anei a decis să plece din localitatea în care locuia, transferându-se cu traiul la Chișinău. Însă starea Anei devenea mai gravă, astfel că au fost nevoiți să se mobilizeze din nou, căutând ajutor în afara familiei.

Așa a aflat mama Anei despre existența Centrului de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei „AMICUL” și, într-o zi, a decis să sune la Centru.

Evaluarea inițială:

- ✓ prezenta semne de anxietate severă;
- ✓ avea insomnii;
- ✓ avea coșmaruri;
- ✓ îi era frică să iasă în stradă de una singură;
- ✓ îi era frică să rămână singură în casă;
- ✓ nu mai comunica cu semenii ori cu alți adulți
- ✓ la școală întâmpina dificultăți în însușirea materiilor.

Relația părinte-copil:

- probleme de interacțiune;
- lipsa ghidării;
- dificultăți în stabilirea limitelor;
- simțul vinovăției pentru că nu a protejat fiica

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

Mama Anei se simțea depășită, astfel că a solicitat **includerea fetei într-un program de asistență și reabilitare psihologică**, dat fiind faptul că a fost victima abuzului sexual.

Ulterior, după ce s-au realizat chestionarele de specialitate, **au fost identificate și dificultăți majore în gestionarea emoțiilor**, gânduri suicidale și o interacțiune dificilă cu părinții. Ana permanent întreba dacă abuzatorul va ispăși vreo pedeapsă, întrucât îi era frică că acesta nu va fi condamnat și că va rămâne nepedepsit.

În urma evaluării, s-a ajuns la concluzia că **nevoia unei reabilitări psihologice pe termen lung** este esențială.

De asemenea, **a fost analizată relația părinte-copil**, pentru a debloca comunicarea între părinți și fată. Discuțiile ajungeau, deseori, la certuri și neînțelegeri care provocau o și mai mare izolare a Anei, lucru pe care părinții adolescenței nu și-l doreau.

Pentru a crește șansele de reușită în îmbunătățirea relațiilor interpersonale, **mama Anei a fost inclusă în programul de educație parentală**.

„CONNECT. Adolescența pe înțelesul părinților”, urmând să obțină noi cunoștințe și competențe legate de interacțiunea eficientă cu fiica ei, ajunsă la vârsta adolescenței.

În cadrul programului, **mama Anei a învățat cum să susțină autonomia fiicei**, păstrând o legătură strânsă cu ea, a învățat tehnici de negociere a limitelor, adaptate la nevoile Anei, precum și modalități de comunicare empatică și eficientă în momente dificile.

Rezultate

În cadrul Centrului „AMICUL”, **Ana a urmat un proces de reabilitare psihologică** de lungă durată. Împreună cu mama sa, ea a beneficiat de asistență specializată timp de 1 an și 3 luni, perioadă în care Ana a avut 14 consilieri cu psihologul, iar mama sa a beneficiat de 16 ședințe individuale de asistență psihologică și alte 15 ședințe de educație parentală în grup în cadrul programului de parenting.

Datorită **procesului de reabilitare psihologică**, Ana a învățat să identifice și să-și gestioneze emoțiile, a depășit situațiile de anxietate și depresie și a lucrat cu psihologul la procesarea traumei cauzate de abuzul sexual.

Relația mamă-copil s-a îmbunătățit semnificativ în urma suportului acordat de specialiști și a programului de parenting frecventat. Comunicarea a devenit mai empatică, mai constructivă, factor care a contribuit la bunăstarea emoțională a Anei.

În prezent, **starea emoțională a Anei este stabilă**. Ea frecventează clasa a 9-a și se pregătește intens pentru viitorul ei profesional. Se vede activând în domeniul economiei. În acest sens, merge la cursuri suplimentare de matematică.

De un nou început a avut parte și mama ei, care frecventează o școală serală. În timp ce Ana va susține examenele de finalizare a ciclului gimnazial, mama ei va susține examenele de bacalaureat.

Suport pentru Ana:

1 an și **3** luni de asistență specializată

Suport pentru mama Anei:

16 ședințe individuale de asistență psihologică

15 ședințe de educație parentală

Rezultate:

- ✓ starea emoțională a Anei este stabilă
- ✓ a învățat să identifice și să-și gestioneze emoțiile
- ✓ a depășit situațiile de anxietate și depresie
- ✓ a lucrat cu psihologul la procesarea traumei cauzate de abuzul sexual;
- ✓ relația mamă-copil s-a îmbunătățit.

Nicoleta, 13 ani

Abuzator:
tatăl biologic

Forme de abuz:
abuz sexual

Suportul oferit:
reabilitare psihologică de lungă durată

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Fiind într-o relație tensionată cu mama, prima persoană căreia Nicoleta i-a spus despre abuz a fost o vecină. Aceasta a luat imediat legătura cu mama copilului, informând-o despre ce i s-a întâmplat Nicoletei. Mama a sesizat poliția, iar tatăl abuzator a fost reținut. Nicoleta s-a reîntors să locuiască cu mama ei.

Evaluarea psihologică a copilului victimă a abuzului sexual a fost efectuată de către Serviciul de Asistență Psihopedagogică Chișinău (SAP), la solicitarea Inspectoratului de Poliție. Cazul a fost referit către Centrul „AMICUL” pentru a-i oferi Nicoletei asistență și reabilitare psihosocială după situația de abuz la care a fost supusă.

Până a se muta cu traiul la tatăl ei, Nicoleta, în vârstă de 13 ani, a locuit cu mama, concubinul mamei și cu bunica, într-o suburbie a municipiului Chișinău. **Părinții Nicoletei s-au separat când ea era mică**, iar tatăl ei biologic nu a participat în niciun fel la creșterea și educarea ei.

La școală, **Nicoleta era un copil cu cerințe educaționale speciale**, fiind diagnosticată cu un ușor retard mintal, fapt care nu o încurca, însă, să fie un copil optimist, deschis, credul. În ultima perioadă, între ea și mama sa apăreau tot mai des conflicte, Nicoleta fiind acuzată că nu ascultă și că a furat bani de acasă.

Decizia categorică a mamei a fost să apeleze la ajutorul celuilalt părinte, solicitându-i suport în creșterea și educarea fiicei. Astfel că **Nicoleta a fost trimisă, pentru o perioadă, să locuiască la tatăl ei**.

Câteva săptămâni mai târziu, **Nicoleta a fost abuzată sexual de către tatăl său biologic**. Mai fuseseră și cazuri în care Nicoleta a văzut cum tatăl său întreținea relații sexuale cu o femeie care venea în vizită la el.

Evaluarea inițială:

- ✓ anxietatea;
- ✓ nervozitatea;
- ✓ trauma abuzului sexual;
- ✓ comportament sexualizat.

„Tata nu are rușine, făcea sex în fața mea cu femeia aceea”

„Acum mă tem să mă uit și să vorbesc cu bărbați, știu ce-mi pot face”.

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

După mai multe ședințe cu Nicoleta, **psihologul a identificat problemele** cauzate de abuzul suferit și a evidențiat obiectivele care se urmăresc prin intermediul reabilitării psihologice. Gradul de afectare a copilului se desprindea, pas cu pas, din povestirile acesteia.

În cadrul evaluării, **specialiștii au observat că mama subestima consecințele**, mai ales pentru că relația mamă-fiică era una dificilă. Totodată, metodele de educație ale mamei se încadrau în comportamente abuzive, fiica fiind abuzată fizic de către aceasta.

Împreună cu mama și cu Nicoleta, **a fost stabilit ceea ce urma să o ajute pe adolescentă să depășească trauma** și să fie mai pregătită pentru a-și menține siguranța în viitor. Astfel, psihologul, împreună cu Nicoleta, urma să se ocupe de trauma abuzului sexual, de gestionarea emoțiilor și relaționarea cu semenii.

Deoarece **Nicoleta manifesta un comportament sexualizat** ca reacție post-traumatică, abordarea acestui aspect urma să se întâmple prin intermediul programului de prevenire a abuzului și exploatarei sexuale „12 PLUS”.

Totodată, din cauza experienței negative anterioare a Nicoletei în relația cu cea mai importantă persoană de sprijin – mama, s-a optat și pentru **includerea mamei în planul de intervenție**, ca beneficiar de servicii în cadrul Centrului „AMICUL”. Astfel, mama Nicoletei a parcurs programul de educație parentală „Reguli și disciplină pentru cei mici”.

După câteva ședințe în grup, mama Nicoletei a recunoscut că nu reușește să înțeleagă conținutul programului. Pentru a o putea ajuta pe Nicoleta în procesul de reabilitare, precum și pentru a-i putea oferi un mediu armonios de creștere și dezvoltare, **Centru i-a oferit posibilitatea mamei să beneficieze de sesiuni individuale.**

„**Anume o astfel de abordare aduce rezultate: când ambele părți sunt atrase în procese de schimbare, și când se lucrează asupra întregului complex de dificultăți identificate, nu doar cu referire la o singură situație de abuz**”, explică consiliera victimelor violenței în familie din cadrul Centrului. Confirmare sunt studiile din domeniu, care au demonstrat faptul că sprijinul din partea unui părinte protector este cel mai important factor de susținere în diminuarea impactului psihologic al abuzului sexual asupra copilului și recuperarea acestuia.

Rezultate

După intervenția psihologică, **stările de nervozitate și anxietate ale Nicoletei s-au ameliorat**. Ea se descurcă mult mai bine cu gestionarea propriilor emoții, acest lucru asigurându-i echilibru emoțional. A învățat care sunt riscurile de a se expune și de a intra în discuții cu tentă sexuală în mediul online, acțiuni pe care le făcuse anterior.

De asemenea, **s-a îmbunătățit simțitor relația dintre copil și mama**, în urma programului de educație parentală pe care mama l-a frecventat. Ea își înțelege copilul mai bine, a conștientizat mai bine consecințele abuzului fizic asupra copilului și a învățat metode de educație non-violente.

Nicoleta a absolvit clasa a IX-a cu reușită bună, fiind în căutarea unor cursuri pentru continuarea studiilor și obținerea unei profesii.

Suport pentru Ana:

1 an și **7** luni de suport în cadrul centrului AMICUL

Suport pentru mama Nicoletei:

9 ședințe de consiliere

16 ședințe de educație parentală

Rezultate:

- ✓ Nicoleta a absolvit clasa a IX-a cu reușită bună.
- ✓ S-a îmbunătățit relația dintre mamă- fiică.

Lilia, 9 ani

Abuzator:
părinții

Forme de abuz:
neglijare severă

Suportul oferit:
reabilitare psihologică de lungă durată

Lilia, un copil de 9 ani, locuia cu doi frați ai săi, de 12 și 5 ani, și cu părinții, ambii cu grad de dizabilitate. **Tatăl ei suferea de alcoolism**, purta consecințele unei tuberculoze și era și consumator de droguri.

Mama era internată periodic la clinica de psihiatrie, având în vedere crizele de schizofrenie care se declanșau des. Deși **viața Liliei în familie era un adevărat infern**, ea îl îndreptățea. Fata se considera vinovată pentru că mama se înfuria și credea că era vina ei pentru ce i se întâmpla. Boala mamei presupunea manifestări foarte agresive, la acestea se adăugau și conflictele vehemente între părinți, fapt pentru care **copiii știau bine ce înseamnă frica**. Și foamea. Și lipsa de îngrijire. Și nesiguranța zilei de mâine.

Un adult protector se găsea, totuși, în preajma ei: **bunica paternă**. Ea locuia în același cămin, pe același etaj, și **deseori trăgea o fugă la ei** ca să vadă ce se întâmplă, să le pregătească mâncare sau să facă curățenie în locuința lor. Din păcate, **bunica nu putea face mai mult**; în apartamentul ei o aștepta fiica ei de 30 de ani, de care avea grijă, aceasta suferind de dizabilitate mentală și locomotorie. **Liliei îi venea tot mai greu și mai greu**, la școală nu se descurca și, într-un moment, a încetat să mai meargă la lecții.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Situația acestor copii era monitorizată de mai mulți ani de către autoritatea tutelară locală, care a referit cazul Liliei și al fraților ei pentru asistență specializată la Centrul „AMICUL”.

Evaluarea inițială:

- ✓ neglijare severă din partea părinților;
- ✓ martoră a violenței fizice și psihologice dintre părinți;
- ✓ abuzată fizic de mama ei.

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

Evaluarea inițială a situației Lilie a arătat o **neglijare severă a copilului** din partea părinților săi. Pe lângă faptul că Lilia era martoră a violenței fizice și psihologice dintre părinți, copila a fost abuzată fizic de către mama ei.

În etapa inițială, acest caz, ajuns la „AMICUL”, a avut o abordare mai accentuată pe partea socială. **Specialiștii Centrului au colaborat cu autoritatea tutelară locală** și au participat la ședințele echipei multidisciplinare care s-au desfășurat pe acest caz. Soluțiile identificate de echipă au fost: pentru tată – să urmeze un program de detoxifiere, pentru mamă – să urmeze un tratament psihiatric, familia să fie constant monitorizată și toți membrii să acceseze serviciile de asistență psihologică.

Astfel, atât părinții, cât și copiii au fost incluși în programe de asistență acordate de Centrul „AMICUL”. **Planul de recuperare pentru părinți nu a funcționat:** fiecare s-a prezentat o singură dată la Centru, revenind apoi la stilul de viață de până atunci. Situația din familie s-a complicat și mai mult după tentativa de suicid a tatălui copiilor.

Aționând în interesul superior al copilului, **specialiștii au decis să se intervină** pentru scoaterea Liliei și a fraților ei din familie și plasarea lor într-un mediu protector pentru copii. În instanța de judecată a fost depusă cererea de decădere din drepturile părintești a părinților copiilor.

În căutarea unui adult de sprijin din rândul membrilor familiei extinse, privirea specialiștilor s-a îndreptat către bunica paternă, care a fost menționată și de copii.

Colaborarea cu bunica paternă a fost eficientă: împreună cu specialiștii de la Centru, a fost identificată o soluție complexă prin care bunica să ajungă să se mute împreună cu copiii, având grijă de ei în calitate de tutore.

În acest sens, **s-a stabilit legătura cu bunica maternă**, aflată peste hotare, care și-a asumat să achite un spațiu de locuit pentru copii și pentru bunica paternă. Cât au durat procedurile legale, a fost identificat un apartament de închiriat, unde ulterior s-au mutat cu toții.

Monitorizarea cazului de către specialiștii Centrului „AMICUL” a scos în evidență nevoia bunicii paterne de a primi suport psiho-educational, aceasta fiind, la rândul ei, afectată de mediul în care a trăit. Îmbunătățind capacitatea bunicii de a putea oferi educație și sprijin copiilor, urma să fie asigurate condiții de dezvoltare mai armonioase pentru Lilia și frații ei.

În momentul încadrării în programul de asistență la Centrul „AMICUL”, **Lilia se confrunta cu anxietate sporită**, cu mecanisme de apărare primare, cu negarea abuzului fizic și emoțional, cu un nivel ridicat al agresivității pe care îl inhiba, cu reacția de luptă. Mai mult, copila privea forța fizică ca fiind o calitate spre care tindea.

Încă de la primele întâlniri, **Lilia îi spunea psihologului că preferă compania băieților**, că nu îi place „să poarte hainele de fată, așa cum vrea bunica” și că preferă vestimentația care nu neapărat îi reprezintă genul. Peste câteva ședințe, într-o discuție, Lilia i-a spus psihologului că „dacă bunica mă numește cu nume de băiat, eu sunt ascultătoare” și i-a cerut specialistului să i se adreseze cu un nume de băiat.

Specialistul a ținut cont de dorința copilului, pentru a-i respecta dreptul la identitatea pe care și-o atribuia copilul, dar mai ales pentru a păstra legătura de încredere pe care reușise să o construiască.

Bunica maternă și-a asumat cheltuielile, iar bunica paternă și-a asumat grija în calitate de tutore.

„AMICUL” m-a ajutat să am încredere în mine. Dacă voi avea încredere în mine voi reuși”, a spus, la final, Lilia, luându-și rămas bun de la cei care i-au fost alături pe durata a aproape doi ani de asistență.

„AMICUL” m-a ajutat să scot copiii dintr-o catastrofă mare, copiii au trăit ca într-o casă de nebuni. Ei nu știau de tată, de mamă. Erau învățați să fure din magazine... Îmi era foarte greu la început: „Nu ești mama mea, nu vreau să te ascult...”, îmi spuneau. Specialiștii de aici m-au ajutat să învăț să pun limite, să le explic, să vorbesc mai calm cu ei, dar cu autoritate. Serviciile psihologice au ajutat mult și copiii”, a spus bunica Liliei, la închiderea programului de reabilitare pentru familia sa.

În paralel, acest aspect a fost abordat și cu bunica copilului. Deși **l-a început bunica era reticentă**, ulterior, înțelegând explicațiile pe care le-a primit de la specialiști, **a devenit mai tolerantă în abordări** și nu mai era atât de critică.

În urma abuzurilor și neglijării severe, **Lilia a fost îndrumată, în cadrul programului său de reabilitare**, cum să-și gestioneze propriile emoții și comportamentul agresiv. Împreună cu psihologul, a învățat să raționalizeze anxietatea sa pentru a obține scăderea interioară a acestei emoții și să accepte să fie în rol de copil. La vârsta ei de 9 ani, Lilia își asumase rolul de adult, depunând efort în gestionarea comportamentului mamei.

Totodată, **bunica a fost inclusă în programele de educație parentală** „Reguli și disciplină pentru cei mici” și „CONECT. Adolescența pe înțelesul părinților”, pentru a înțelege disciplinarea non-abuzivă și specificul vârstei copilului adolescent. Bunica a participat cu regularitate la toate sesiunile educative, fiind activă și implicată.

Rezultate

Pentru Lilia **a fost necesar un program de asistență** de aproape doi ani până când specialiștii de la „AMICUL” au considerat că aceasta este bine cu ea și în familia ei. Fata a beneficiat de 36 de ședințe psihologice, iar bunica de 11 ședințe individuale de consiliere, dar și de 21 de ședințe de educație parentală, organizate în grup.

Pe durata intervenției, **părinții Lilei au fost decăzuți din drepturile părintești**. Bunica, în calitate de tutore, și-a îmbunătățit relația cu nepoata. În cadrul programelor de parenting, și-a dezvoltat abilități de gestionare a furiei, a învățat să stabilească reguli și limite, precum și să aplice metode de educare non-abuzive. A devenit mai puțin critică, a acceptat comportamentul și stilul de exprimare al Liliei (prin haine, prin frizură) și susține interesele ei.

Lilia a revenit la școală și și-a îmbunătățit reușita școlară. La fel, s-a ameliorat conduita copilului în cadrul instituției de învățământ. Nu se mai simte la fel de anxioasă, a învățat să comunice mai bine cu frații. A învățat să-și asume consecințele în urma unei acțiuni, precum și importanța regulilor și limitelor stabilite de comun acord cu bunica. A început să manifeste capacități de lider în curtea casei în care locuiesc, iar agresivitatea nu mai este un mod de interacțiune cu semenii și nici cu familia. Și-a făcut o freză scurtă, „care seamănă mai mult cu una de băiat” și se simte foarte bine cu noua imagine.

Suport pentru Lilia:

36 de ședințe psihologice

Suport pentru bunica:

11 ședințe individuale

16 ședințe de educație parentală

Rezultate:

- ✓ Lilia a revenit la școală și și-a îmbunătățit reușita școlară;
- ✓ S-a ameliorat conduita ei în cadrul instituției de învățământ;
- ✓ Nu se mai simte la fel de anxioasă;
- ✓ A învățat să comunice mai bine cu frații;
- ✓ A învățat să-și asume consecințele în urma unei acțiuni;
- ✓ A început să manifeste capacități de lider;
- ✓ Și-a făcut o freză scurtă și se simte foarte bine cu noua imagine.

Andrei, 6 ani

Abuzator:
părinții

Forme de abuz:
psihologic

Suportul oferit:
asistență psihologică

La ai săi 6 ani, **Andrei trăia cu părinți care nu comunicau între ei**, iar atunci când o făceau - lucrurile se degradau rapid și se ajungea de fiecare dată la violență verbală. Pentru că nu avea unde pleca, **Andrei era martor la fiecare episod de ceartă** dintre cele mai iubite și importante persoane pentru el.

Relațiile dificile dintre părinți îl afectau în mai multe moduri: ei petreceau timpul separat, mergeau la odihnă separat. Despre orice activitate nu ar fi fost vorba, Andrei era pus în situația de a se împărți între cei doi părinți.

Ulterior, **lucrurile au devenit și mai grave**. Tatăl revenea acasă târziu, reținându-se la muncă sau în garajul său auto, iar, de la un timp, începuse să consume și băuturi alcoolice. Mama, casnică în acea perioadă, devenise și mai îngrijorată din cauza problemelor cu soțul. Urmările conflictelor dintre ea și soț nu s-au lăsat așteptate în viața fiului lor: Andrei, care și așa **avea o stare emoțională deplorabilă**, a început să sufere de enurezis nocturn.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Mama se adresase la medici, dar ei nu identificau o problemă de sănătate fizică la copil. Printre alte recomandări, mamei i s-a comunicat că ar fi bine să meargă cu copilul la psiholog. Situația în care se aflau a fost un semnal puternic pentru mamă să nu mai tolereze starea care s-a creat în familia sa și să ceară ajutor. Mama a aflat despre Centrul „AMICUL”, unde a cerut suport pentru a îmbunătăți relațiile de cuplu și pentru a fi părinți buni pentru copilul lor.

Evaluarea inițială:

- ✓ stare emoțională deplorabilă;
- ✓ enurezis nocturn.

Relația părinte-copil:

- părinții nu știu cum să depășească stările de criză apărute în familie;
- stres familial;

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

Familia lui Andrei face parte dintr-o comunitate religioasă care nu acceptă divorțul, fapt pentru care, la interviul inițial, **ambii părinți au menționat că doresc să-și păstreze familia** și că sunt dispuși să colaboreze cu specialiștii Centrului „AMICUL” pentru a-și îmbunătăți relația de cuplu și **pentru a dezvolta abilități de comunicare cu copilul**. Ei au recunoscut că nu știu cum să depășească stările de criză apărute în cadrul familiei.

Specialiștii Centrului au identificat cu ce dificultăți se confruntă familia și, la etapa inițială, ambii părinți au fost încadrați în mod individual în activități psiho-educative. S-a pus accent pe clarificarea cauzelor stresului familial și explorarea acelor situații care duceau la tensiuni și distanțare emoțională: gălăgia, negativismul, comportamentul opozant al copilului etc. Părinții au primit sprijin în a depăși percepțiile negative cu privire la copilul lor, au învățat cum să identifice și să transforme gândurile distructive. De asemenea, au învățat modalități de relaxare și calmare.

Ulterior, au fost realizate ședințe de cuplu pentru reconcilierea relațiilor dintre soți, ședințe pe care ei le-au frecventat sistematic și conștient.

Pentru îmbunătățirea relației părinte-copil, **părinții lui Andrei au parcurs toate sesiunile** din programul de educație parentală „Reguli și disciplină pentru cei mici” și au învățat să devină mai conștienți de sentimentele, gândurile și nevoile proprii, au înțeles mai bine motivele pentru care acționează într-un anumit fel, au obținut abilități de a-și identifica și controla propriile emoții. O atenție deosebită a fost acordată dezvoltării abilităților de disciplinare a copilului fără a aplica metode violente.

În aceeași perioadă, cu ajutorul psihologului care a utilizat modelul „gândire - emoții - comportament”, Andrei și-a înțeles propriile emoții. Împreună, **au lucrat asupra gândurilor negative ale copilului**, care îi afectau starea de bine și s-au concentrat pe planificarea siguranței.

Rezultate

Încadrarea unui copil care suferă în asistență psihologică acordată de un serviciu specializat are un beneficiu major - progresul acestuia este supravegheat și orientat spre **obținerea rezultatelor planificate**, care sunt stabilite în etapa inițială de asistență.

Cazul lui Andrei s-a aflat în asistență la Centrul „AMICUL” timp de 8 luni. Astfel, la finalul procesului de reabilitare psihologică, **Andrei nu mai suferea de enurezis nocturn**, a devenit mai vesel și mai comunicativ.

Mama și tatăl lui Andrei au beneficiat de câte 7 ședințe individuale de consiliere psihologică, de câte 6 ședințe de educație parentală în cadrul programului „Reguli și disciplină pentru cei mici”, precum și de 4 ședințe comune de reconciliere. Drept rezultat, **ambii părinți au stabilit și și-au asumat responsabilități în raport cu Andrei**, oferindu-i, în timp, mai multă ghidare și învățând să pună, într-un mod iubitor, limite clare. Până atunci, stabilirea granițelor sănatoase pentru copil era o reală problemă pentru ei.

Un alt rezultat îmbucurător al intervențiilor la nivel de familie a fost **decizia părinților lui Andrei de a pleca împreună la odihnă**, aceasta fiind prima dată când tatăl a mers în vacanță împreună cu Andrei și mama lui.

La finalizarea intervențiilor, **mama era satisfăcută de rezultatele obținute** și a manifestat recunoștință față de specialiștii Centrului pentru suportul real pe care l-a primit.

Suport pentru Andrei:

8 luni de asistență la centrul Amicul

Suport pentru părinți:

7 ședințe individuale de consiliere psihologică

4 ședințe comune de reconciliere

21 ședințe de educație parentală

Mircea, 10 ani

Abuzator:

asistenții parentali

Forme de abuz:

violență fizică

Suportul oferit:

reabilitare psihologică

La doar 10 ani ai săi, Mircea trecuse prin evenimente care l-au marcat profund: **decăderea din drepturi a părinților săi biologici**, începutul unei vieți noi într-o familie de asistenți parentali profesioniști (APP), moartea mamei-asistent parental răpusă de cancer, durerea pierderii acesteia, renunțarea la asistență parentală a tatălui rămas singur.

După aceste întâmplări, **Mircea a fost transferat, împreună cu cele două surori ale sale, într-o altă familie de APP**, care promitea un mediu protector pentru cei trei copii. Mai mult: noua familie a vociferat intenția de a-i adopta.

În scurt timp, însă, la școală, dirigintele a observat la Mircea semne ale violenței fizice și nu le-a ignorat. Suspectând un **abuz fizic în familie**, specialistul a raportat cazul, sesizând autoritatea tutelară locală. A urmat **transferul lui Mircea într-un centru de plasament**, pentru perioada în care autoritățile identificau o altă formă de protecție pentru copii.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Autoritatea tutelară locală, bazându-se pe raportul de evaluare psihologică a lui Mircea, a dat curs recomandărilor psihologului.

Luând în calcul șirul de evenimente traumatizante cu care s-a confruntat băiatul, s-a decis că este foarte important ca acesta să primească suport psihologic specializat.

Astfel, autoritatea tutelară locală a contactat Centrul „AMICUL” și au solicitat includerea copilului și a surorilor sale într-un program de reabilitare.

Evaluarea inițială:

- ✓ avea frică de adulți;
- ✓ suferea de anxietate sporită;
- ✓ copilul nu putea recunoaște un comportament abuziv;
- ✓ îndreptățea comportamentul abuziv dacă acesta se întâmpla.

„Eu vreau înapoi, acolo era bine. Mama și tata sunt buni, au casă frumoasă. Noi eram obraznici, meritam să fim bătuți”

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

Evaluarea nevoilor copilului a stabilit faptul că **Mircea avea frică de adulți și suferea de anxietate sporită**. Mai mult, copilul nu putea recunoaște un comportament abuziv, iar dacă i se întâmpla – atunci îl îndreptățea.

Deși a fost bătut, Mircea dorea, inițial, să se întoarcă în respectiva familie care, de altfel, îi oferea condiții foarte bune de trai și o stare materială excelentă. „Eu vreau înapoi, acolo era bine. Mama și tata sunt buni, au casă frumoasă. Noi eram obraznici, meritam să fim bătuți”, spunea copilul, în timpul convorbirii cu psihologul de la „AMICUL”.

Era important ca Mircea **să învețe să recunoască abuzul în toate formele lui**. Doar parcurgând această etapă de lucru, psihologul de la „AMICUL” putea avea o anumită certitudine că, pe viitor, Mircea va recunoaște comportamentele abuzive și nu le va considera acceptabile ori chiar favorabile lui.

Psihologul a considerat că, în mod special, **este important pentru Mircea să-și dezvolte capacitatea de a cere ajutor** atunci când cineva îi face un rău. Însă și acest rău trebuia înțeles la nivel emoțional de către copil, astfel că unul dintre obiectivele asistenței psihologice oferite a fost ca Mircea să-și poată identifica corect emoțiile și să le poată gestiona în favoarea lui. Astfel, Mircea a participat la două ședințe de evaluare a necesităților de asistență și la 13 ședințe de asistență psihologică.

Un alt aspect important în procesul de intervenție pe acest caz a fost **inclusiunea în asistență a specialistului responsabil** de la centrul de plasament unde se afla Mircea. Centrul „AMICUL” i-a oferit posibilitatea să participe la programul „Reguli și disciplină pentru cei mici”, specialistul frecventând 5 ședințe de educație parentală.

Rezultate

După 6 luni de reabilitare psihologică și în urma evaluării post-intervenție, echipa care a gestionat cazul s-a bucurat să constate că **băiatul obținuse o percepție mult mai clară** despre ce înseamnă rele tratamente față de copii. Copilul a învățat, de asemenea, să recunoască situațiile de risc și să le evite, a învățat să ceară ajutor și și-a dezvoltat capacitatea de a-și identifica și gestiona emoțiile.

În urma lucrului cu psihologul, **manifestările anxietății au scăzut din intensitate**, astfel că Mircea se simțea mai bine.

Specialistul din cadrul centrului de plasament, inclus în programul „Reguli și disciplină pentru cei mici”, **a învățat cum să stabilească reguli și limite pentru copii**, acest lucru fiind anterior o dificultate pentru el. Această achiziție profesională îi asigură o interacțiune eficientă și cu alți copii aflați în plasament, contribuind la respectarea drepturilor copilului.

Familia de APP care a dat dovadă de rele tratamente asupra lui Mircea a primit refuz la cererea de adopție. Chiar dacă refuzul a fost contestat în instanța de judecată, respingerea a fost menținută. De asemenea, le-a fost retrasă calitatea de asistenți parentali profesioniști.

Mai târziu, **Mircea și surorile sale au ajuns într-o familie care i-a adoptat**.

Suport pentru Mircea:

6 luni de reabilitare psihologică

Rezultate:

- ✓ a învățat ce înseamnă situațiile de risc și să le evite
- ✓ a dezvoltat capacitatea de a-și identifica și gestiona emoțiile

Ce s-a întâmplat cu abuzatorii:

- Familia de APP a primit refuz la cererea de adopție;
- Le-a fost retrasă calitatea de asistenți parentali profesioniști.

Corina, 4 ani

Abuzator:
educatoare

Forme de abuz:
violență fizică și emoțională

Suportul oferit:
asistență psihologică

Corina, o fetiță de 4 ani, locuia cu mama, părinții fiind divorțați, iar tatăl ei o vizita periodic, în baza unui grafic de întrevederi stabilit de autoritatea tutelară locală. În unele zile, **mama fetei observase că aceasta tot mai des protesta să meargă la grădiniță**, plângând în continuu. Această reacție a copilului a pus-o pe gânduri, astfel că mama a încercat să afle care este cauza, adresându-i mai multe întrebări. A fost devastată să afle că **micuța era abuzată fizic de către educatoare**, aceasta dându-i palme la fese și strigând la ea până o îngrozea.

Fetița s-a închis în sine, fără a crede că trebuie să le povestească părinților, continuând să se afle la grădiniță în supravegherea abuzatoarei sale.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Abuzul a ieșit la iveală datorită faptului că mama a fost atentă la manifestările de comportament ale fetei și a dat importanță la tot ce manifesta aceasta, fără a minimaliza gravitatea acțiunilor educatoarei și impactul asupra copilului. Ea a luat în serios abuzul, chiar dacă mulți părinți se împacă cu astfel de realități în instituțiile de învățământ.

Aflând despre serviciul specializat de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei „AMICUL”, mama Corinei a solicitat asistență pentru fiica sa.

Evaluarea inițială:

- ✓ manifesta semne specifice copiilor care au fost abuzați;
- ✓ frică în raport cu adulții;
- ✓ semne de anxietate,
- ✓ stulburări de somn;
- ✓ refuzul să meargă la grădiniță.

Scanează și vezi cum arată fișa de sesizare

Nevoia de ajutor specializat. Planul de rehabilitare

Centrul „AMICUL” a expediat Fișa de sesizare în adresa autorității tutelare locale și a intervenit în adresa Direcției generale educație, tineret și sport (DGETS) cu solicitarea de a demara o anchetă de serviciu privind fapta de abuz săvârșită.

Aflând despre expedierea fișei de sesizare pe cazul suspect de violență față de Corina, administrația grădiniței, ignorând faptul că au fost încălcate drepturile copilului, **a pus presiune asupra educatoarei ca să scrie cerere de eliberare** din funcție. Ceea ce s-a și întâmplat, cererea fiindu-i acceptată. Adresarea anterioară a mamei la administrația grădiniței, pe care a informat-o despre comportamentele abuzive ale educatoare, a condus la transferul educatoarei în altă grupă de copii.

Abordarea selectată în lucrul cu copilul a fost centrată pe o **intervenție psiho-educatională**, în care copilul a înșușit **metode de identificare a propriilor emoții** și a învățat ce să facă în privința lor. Intervenția psihologului a constatat, de asemenea, în reducerea stării de anxietate.

Totodată, Corinei i-au fost transmise, prin activități specifice vârstei, **cunoștințe despre ce este violența**, cum să o recunoască și ce să facă în viitor pentru propria siguranță.

Mama Corinei a fost înscrisă, la solicitare, în programul de educație parentală „Reguli și disciplină pentru cei mici”. Frecventarea acestui program **a ajutat-o să devină mai conștientă de propriile sentimente**, gânduri, nevoi și convingeri. Ea a dobândit abilitatea de a-și identifica și de a-și controla propriile emoții, a înșușit noi abilități necesare în educarea copilului.

Rezultate

Corina a avut nevoie de 10 ședințe de asistență psihologică. Mama Corinei a beneficiat de două ședințe de evaluare a necesităților familiei, de 4 ședințe individuale de consiliere psihologică și de 6 ședințe de educație parentală în cadrul programului „Reguli și disciplină pentru cei mici”.

În urma procesului de asistență psihosocială, **Corina a început să se simtă mult mai bine**, inclusiv datorită stabilizării propriilor emoții și depășirii stărilor de anxietate în raport cu adulții. **Copilul a învățat mai multe despre propria siguranță**, despre cum poate face față emoțiilor, dar și modalități de a cere ajutor în situații de nesiguranță. În prezent, Corina se ocupă cu ceva ce-i place – dansurile, ca activitate extracurriculară.

Mama copilului a menționat **o creștere a capacității sale de a fi un bun părinte** pentru fiica sa. În baza programului de educație parentală pe care l-a frecventat, a învățat cum să-și disciplineze copilul fără să aplice metode de educație bazate pe violență.

Ancheta solicitată de Centrul „AMICUL” privind cazul suspect de violență nu a avut loc, pe motiv că **instituția preșcolară a acceptat semnarea cererii de demisie a specialistului**, fără inițierea anchetei de serviciu. Cadrul didactic care a manifestat **comportament violent** nu mai activează în respectiva instituție preșcolară.

Suport pentru Corina:

- 2 ședințe de evaluare a necesităților familiei
- 10 ședințe de asistență psihosocială
- 4 ședințe individuale de consiliere psihologică
- 6 ședințe de educație parentală în cadrul programului „Reguli și disciplină pentru cei mici”.

Centrul de asistență și
reabilitare psihosocială a
copilului și familiei „AMICUL”

Elena, 15 ani

Forme de abuz:

abuz psihologic, gânduri suicidale/tentativă de suicid

Suportul oferit:

asistență psihologică

Elena avea 15 ani când **încerca să se bucure din nou de viață**, după o tentativă de suicid. Aparent, suferința Elenei era o iluzie, întrucât **adolescenta avea o familie completă**, părinți bine realizați, cu studii superioare, cu o situație financiară bună, un frate mai mare, care învăța foarte bine și era mereu apreciat de părinți pentru reușitele sale.

Într-o zi, Elena **a decis să bea multe medicamente**, dar, fiind speriată, a sunat la 112 după ajutor. Din fericire, medicii de la asistența medicală de urgență au ajuns la timp pentru a o salva. După externarea sa de la spitalul de psihiatrie, Elena, împreună cu părinții săi, au venit la Centrul „AMICUL”.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Autoritatea tutelară locală a referit cazul către Centrul „AMICUL” pentru reabilitarea adolescentei după tentativa de suicid. Specialiștii Direcției pentru protecția drepturilor copilului s-au arătat îngrijorați privind capacitatea familiei de a se descurca pe cont propriu, având în vedere că, anterior, Elena a mai avut tentative de suicid. Deși părinții au solicitat suportul psihologului, Elena nu a putut stabili o relație terapeutică cu acesta. Părinții sperau că, de această dată, Elena să accepte suportul specialiștilor și să se implice în terapie.

Evaluarea inițială:

- ✓ tulburări psihice-emoționale;
- ✓ comportament autodistructiv;
- ✓ stări depresive;
- ✓ tristețe aprofundată;
- ✓ neîncredere în sine;
- ✓ subaprecierea felului în care arată.

Relație părinte-copil:

- ✓ relaționare dificilă cu părinții, în deosebi cu tatăl;

„Mă simt vinovată că nu corespund așteptărilor părinților... mă străduiesc, dar nu-mi reușește... am senzația că sunt diferită de ceilalți”

„În fiecare zi, mie nu-mi place de mine, de cum arăt, cum arată corpul meu”.

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

A fost supusă examinării și relația copil-părinți, pentru a vedea în ce măsură familia este un factor protector pentru Elena. Astfel, s-a constatat și relaționarea deficitară cu părinții, îndeosebi cu tatăl. Acesta manifesta o atitudine mult prea critică, având așteptări exagerate față de Elena. Prin comparație, părintele se arăta satisfăcut de fratele mai mare al adolescentei, dându-l deseori ca exemplu de urmat pentru mezină. Comparația în defavoarea ei și evaluările negative a felului ei de a fi erau o forță distructivă care afectau resursele interioare, și așa precare, ale Elenei.

Pe de altă parte, tatăl întârea convingerile negative ale fetei prin ceea ce credea despre ea: „Ea are o lene patologică din copilărie”.

În cadrul managementului de caz, s-a stabilit faptul că în calitate de beneficiari ai Centrului „AMICUL” trebuie să fie atât copilul, cât și părinții săi. Ambii părinți au fost de acord cu abordarea propusă, acceptând să participe la programul de educație parentală „CONNECT. Adolescența pe înțelesul părinților”, pe care l-au parcurs în ședințe individuale cu psihologul. Abordarea cazului a prevăzut pentru Elena un psiholog, iar pentru părinții săi - un alt psiholog. Părinții Elenei au participat la toate ședințele planificate la Centru.

Cu ajutorul psihologului, Elena a învățat cum să-și autoregleze emoțiile, cum să obțină starea de calm, care să o protejeze de excesele emoționale care au condus-o, anterior, către decizii extreme.

A urmat o etapă de reconciliere a părților, în care Elena s-a întâlnit cu părinții săi în cadrul a trei ședințe terapeutice. Important a fost că aceste ședințe de reconciliere au fost stabilite la dorința Elenei. Ea le-a solicitat atunci când s-a simțit pregătită de întâlnirea cu părinții săi pentru a le comunica tot ce simte.

Rezultate

Procesul de asistență a durat 11 luni, timp în care Elena a reușit să învețe modalități de autoreglare, de relaxare și calmare și și-a dezvoltat capacitatea de a-și stopa gândurile negative și de a solicita ajutor. Împreună cu psihologul, a fost stabilit un plan de siguranță pentru situații critice. Elena a reușit să-și întărească încrederea în sine și și-a îmbunătățit percepția asupra corpului său și, de asemenea, foarte important pentru ea, a reușit să obțină o comunicare mult mai bună cu părinții săi.

În procesul de reabilitare, părinții au împărtășit cu psihologul din optimismul lor: „Fiica noastră parcă reînvie”. De asemenea, și-au conștientizat mai profund comportamentele parentale: „Încercăm să fim atenți unul cu celălalt, nu mai avem atât de multe așteptări, critici”.

Ei, de asemenea, au reușit să încheie perioada de asistență cu mai multe achiziții: ambii și-au asumat rolul de protector al copilului în perioade critice, au început să dea dovadă de acceptare a Elena și să o încurajeze. Schimbarea calitativă a fost de remarcat în special la tatăl fetei, foarte critic anterior, care a devenit persoană de sprijin pentru ea.

În prezent, Elena studiază designul la un colegiu de profil, având reușită bună. Părinții au povestit că fiica lor, de la un timp, manifestă un comportament de lider în clasă.

Suport pentru Elena:

2

ședințe de evaluare a necesităților familiei

14

ședințe de asistență psihologică

15

ședințe de educație parentală

11

luni de asistență

11

ședințe comune de reconciliere

„Fiica noastră parcă reînvie”

„Încercăm să fim atenți unul cu celălalt, nu mai avem atât de multe așteptări, critici”

Ruxanda, 15 ani

Abuzator:
părinții

Forme de abuz:
violență emoțională

Suportul oferit:
asistență psihologică

Ruxanda trăia într-o familie în care **violența fizică și emoțională era la ea acasă**. Tatăl ei biologic, consumator de băuturi alcoolice, fiind supărat pe mama, obișnuia să o încuie în subsolul casei ca metodă de pedeapsă.

Ruxanda, mică fiind, **era lăsată singură în casă** în timp ce părinții plecau să se distreze în cluburi de noapte. Pe la vârsta de 4 ani, a fugit împreună cu mama la vecini, iar de atunci nu au mai trăit cu tatăl. Mama luase decizia de a ieși din mediul abuziv în urma „unui act sexual neconsimțit”, ceea ce în realitate a fost un abuz sexual neînregistrat și, deci, nepedepsit.

Scene de violență fizică și emoțională din partea tatălui nu au mai fost și, ulterior, părinții au divorțat. În schimb, au pornit alte izbucniri violente împotriva Ruxandei, dar deja din partea mamei. Fata semăna leit la chip cu tatăl ei, iar această asemănare trezea în cea mai scumpă persoană pentru ea sentimente de ură: observa clar cum mama nu își dorea să o audă, cum făcea eforturi ca să o cuprindă. Într-o dimineață, văzând întâmplător o fotografie a Ruxandei, mama a avut un episod isteric, strigând și aruncând obiecte pe jos.

Între timp, mama s-a recăsătorit, iar **în familia lor a apărut un alt bărbat**, apoi s-a născut și o surioară. Mama s-a dedicat în întregime bebelușului. Timpul trecea, iar **Ruxanda se simțea tot mai exclusă din familie**. Comunicarea dintre mamă și ea aproape că nu mai exista. La momentul sesizării, surioara ei avea 5 ani.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

La Centrul „AMICUL” s-a adresat după ajutor mama Ruxandei. Era foarte alarmată: o prietenă de-a fiicei a venit să-i spună că Ruxanda, într-o discuție, a zis că înaintea zilei ei de naștere și-a pus în gând să se sinucidă. Anterior, în urma unei certe, Ruxanda a plecat de acasă și a avut telefonul închis pe durata a câteva ore, iar când a revenit avea tăieturi pe mâini.

De data aceasta, mama a decis să ceară ajutor, pentru că nu se descurca nici cu fiica, nici cu ea însăși, iar ziua de naștere a Ruxandei se apropia.

Evaluarea inițială:

- ✓ semne de anxietate;
- ✓ depresie sporită;
- ✓ gânduri suicidale;
- ✓ tentative de suicid (tăieturi pe mâini, băut de pastile);

„Nu am puteri să fac nimic, nu vreau să trăiesc, simt un gol în piept și nimeni nu mă înțelege”

Nevoia de ajutor specializat. Planul de reabilitare

Comunicarea cu persoana de suport din familie - mama - era defectuoasă și avea dificultăți de relaționare și cu alți adulți.

Centrul „AMICUL” a inclus în planul de asistență specializată colaborarea cu un serviciu de sănătate mintală, pentru diagnostic și, la necesitate, tratament. Respectiv, **Ruxanda a trecut examinarea stării de sănătate** la Centrul comunitar de sănătate mintală, unde i s-a stabilit un diagnostic și i-a fost prescris un tratament medicamentos.

Suferința interioară a Ruxandei ajunsese la cote înalte, iar psihologul a identificat acest fapt chiar din primele ședințe de consiliere individuală. „Nu am puteri să fac nimic, nu vreau să trăiesc, simt un gol în piept și nimeni nu mă înțelege”, îi spunea Ruxanda psihologului său.

Principalul efort al specialiștilor de la „AMICUL” a constat în **lucrul cu depresia și anxietatea accentuată**. A fost foarte important pentru Ruxanda să-și identifice, să-și înțeleagă și să-și gestioneze emoțiile – în special cele negative.

Atunci **când un copil suferă în familie**, intervenția de asistență a copilului include, neapărat, și familia, aceasta fiind principalul mediu de dezvoltare pentru copil.

Mama și tatăl vitreg al Ruxandei au fost incluși într-un **proces de asistență psihologică**, cu scopul de a obține diminuarea conflictelor dintre părinți și copil.

Ambii părinți au dat consimțământul să frecventeze modulele programului de educație parentală „CONNECT. Adolescența pe înțelesul părinților”. Scopul a fost de a oferi părinților **instrumente care să-i ajute în gestionarea cu succes a provocărilor adolescenței** și care să le fie de ajutor în formarea strategiilor de creștere responsabilă a copilului.

Rezultate

Perioada de asistență pentru acest caz, până la obținerea rezultatelor stabilite în etapa de pre-intervenție, a fost de lungă durată: Ruxanda a beneficiat de 37 de ședințe de asistență psihologică. Mama Ruxandei a beneficiat 7 ședințe individuale cu psihologul și de 5 ședințe în comun cu soțul. Alte 13 ședințe mama le-a frecventat în cadrul programului de educație parentală „CONNECT. Adolescența pe înțelesul părinților”.

În cadrul programului de parenting, părinții Ruxandei au înțeles **cum să susțină autonomia copilului** păstrând o legătură strânsă, au învățat tehnici de negociere a limitelor adaptate la nevoile copilului și au exersat aplicarea modalităților de comunicare empatică și eficientă în momente dificile pentru copil.

Mama a avut nevoie de **o perioadă îndelungată de asistență psihologică** până a putut să-și înțeleagă și să-și accepte propriul copil. „Mi-am auzit copilul”, a spus mama, conștientizând ce a simțit și trăit Ruxanda.

Membrii familiei au început **să petreacă mai mult timp împreună**, au apărut mai multe teme de discuție în familie.

Ruxanda și-a îmbunătățit starea emoțională, stările de anxietate și de depresie s-au redus din intensitate și din frecvență. Adolescenței i-a revenit dorința de a face lucruri și și-a descoperit talentul de a scrie poezii. Ruxanda spune că **relațiile dintre ea și mama ei s-au îmbunătățit mult** și că în acest proces au ajutat-o ședințele cu psihologul de la „AMICUL”, adăugând că le va recomanda și colegilor ei care vor avea nevoie de suport să se adreseze la Centrul „AMICUL”.

Suport pentru Ruxanda:

37 ședințe de asistență psihologică

Suport pentru mama:

7 ședințe individuale cu psihologul

5 ședințe împreună cu soțul

13 ședințe în cadrul programului de educație parentală

Nicu, 12 ani

Abuzator:

colegii de școală

Forme de abuz:

bullying și cyberbullying

Suportul oferit:

asistență psihologică

Nicu, împreună cu familia sa, a locuit timp de 7 ani în Marea Britanie, iar acum un an a revenit acasă, în Moldova. Unul din motive a fost faptul că el **urma aici un tratament important**, fiind bolnav de cancer. Familia sa avea o situație materială bună, acasă se înțelegea bine cu părinții și totul ar fi putut să fie bine, dacă nu ar fi fost problemele de la școală.

A fost înmatriculat la o școală din Chișinău după ce a revenit din Marea Britanie. Și-a dorit mult să lege prietenii noi, în special cu băieții. Într-o zi, însă, i s-a întâmplat ceva ce nu ar fi crezut că poate să i se întâmple: grupul de 12 băieți cu care era **l-a agresat fizic, punându-l în genunchi și lovindu-l peste față**. Grupul de băieți s-au inspirat dintr-un serial rusesc.

După o perioadă, coșmarul s-a repetat. De data aceasta, 6 din cei 12 băieți au mers mai departe și **l-au lovit nu doar peste față, ci și în abdomen**, iar cineva dintre ei a filmat totul. **Imaginile au fost publicate în mediul online**, iar starea de sănătate a lui Nicu s-a înrăutățit.

Abuzul, sub formă de **bullying școlar**, a ieșit la suprafață atunci când mamei lui Nicu i-a apărut pe o rețea de socializare acel video.

A rămas în stare de șoc: fiul ei **nu i-a spus un cuvânt despre abuzul pe care l-a suportat**, deși trecuseră două luni. Și-a amintit atunci că fiul i-a spus doar că nu-i place să trăiască aici și că în Marea Britanie era mai bine.

O discuție între părinți și fiu a avut, totuși, loc. „De ce nu ne-ai spus?”, era întrebarea care îi frământa pe părinți. Răspunsul copilului a fost că-și dorea prieteni și că nu s-a gândit că ei ar fi putut fi „atât de răi”.

Cum a ajuns cazul la AMICUL?

Părinții nu au ezitat să semnaleze bullyingul școlar la poliție. Inspectoratul de Poliție a referit imediat cazul către serviciu de asistență și reabilitare psihologică din Chișinău – Centrul „AMICUL”.

Evaluarea inițială:

- ✓ frica de a ieși de unul singur în curte
- ✓ nedorința de a frecventa școala

Nevoia de ajutor specializat. Planul de rehabilitare

Nicu a intrat în programul de rehabilitare **în urma cazurilor repetate de bullying** cu următoarele simptome: frică de a ieși de unul singur în curte, nedorința de a frecventa școala. **Și mama lui a dezvoltat o întreagă simptomă:** frica de a-l lăsa singur, aproape tot timpul se afla în preajma lui Nicu. Se temea, de asemenea, ca băiatul „să nu facă ceva cu el”.

În acest sens, specialiștii de la „AMICUL” au stabilit ca fiind necesare **ședințe de asistență psihologică de criză cu copilul și mama acestuia**. Centrul a luat legătura cu instituția de învățământ, iar **psihologul școlar s-a implicat pentru a lucra cu copiii** care au participat la actele de violență cu scopul de a preveni repetarea acestora. Copii aveau vârsta de 12-13 ani, fiind sub vârsta răspunderii penale/contravenționale, astfel că părinții au purtat răspundere pentru acțiunile copiilor lor.

 Centrul de asistență și
reabilitare psihosocială a
copilului și familiei „AMICUL”

Rezultate

În procesul de asistență psihologică, în cadrul a 9 ședințe, Nicu a învățat să-și **gestioneze emoțiile și să depășească starea de frică** prin exerciții de relaxare. A devenit mai liber în comunicare și mai apropiat de părinți.

Mama a beneficiat inițial de o **ședință de asistență în situație de criză** și, ulterior, de alte 6 ședințe individuale de asistență psihologică, fapt ce i-a permis să gestioneze situația și comportamentul fiului.

Intervenția nu a fost de lungă durată, deoarece, la dorința copilului, care susținea că s-a simțit mai confortabil la școala din Marea Britanie și, totodată, având în vedere starea de tensiune în care era întreaga familie, cu toții au luat decizia de a se întoarce în Marea Britanie.

Suport pentru Nicu:

9 ședințe de
asistență
psihologică

Suport pentru mama:

1 ședință de
asistență în
situație de criză

6 ședințe individuale
de asistență
psihologică

Ce este Centrul „AMICUL”

Centrul de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei „AMICUL” este un serviciu de specializare înaltă care oferă asistență psihosocială copiilor afectați de violență și membrilor familiilor acestora.

Centrul „AMICUL” a fost creat de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) în anul 2003 în parteneriat cu Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului Municipal Chișinău și, de peste 20 de ani, prestează servicii de asistență specializată, multidisciplinară copiilor victime sau martori ai violenței, precum și membrilor familiilor acestora.

Cine sunt beneficiarii Centrului „AMICUL”

Beneficiarii Centrului „AMICUL” sunt copii victime cu vârsta de până la 18 ani, care au suferit în urma violenței fizice, psihologice și/sau sexuale, neglijării, exploatării, traficului, bullyingului, inclusiv membrii familiilor acestora. Termenul de acordare a serviciilor pentru beneficiari nu este prestabilit, serviciile fiind prestate până la rezolvarea definitivă a situației, adică până în momentul când securitatea copilului nu mai este amenințată, iar familia are capacități suficiente pentru a asigura protecția și buna dezvoltare a copilului.

Cum sunt gestionate cazurile la Centrul „Amicul”

Managementul cazului în cadrul Centrului „Amicul” este realizat de grupul de intervenție format dintr-un specialist consilier și unul sau mai mulți psihologi desemnați pe caz și presupune următoarele etape:

Recepționarea cazului

Toate sesizările parvenite la Centrul „AMICUL” sunt înregistrate și evaluate prin prisma încadrării cazului în categoria de beneficiari asistați în cadrul serviciului. Sesizările sunt făcute de autoritățile abilitate cu protecția copilului, precum și părinții copiilor, rude, membri ai comunității, ONG-uri.

Evaluarea necesităților de asistență psihosocială a copilului și familiei

Evaluarea necesităților de asistență a copilului se realizează prin prisma determinării interesului superior al copilului și evitării retraumatizării acestuia. Evaluarea interesului superior al copilului este o activitate unică întreprinsă în fiecare caz în parte, ținând cont de circumstanțele specifice ale fiecărui copil și caracteristicile individuale ale acestuia.

Cadrul de evaluare a necesităților de asistență cuprinde: nevoile de dezvoltare ale copilului, capacitățile parentale, competențele și dificultățile familiei. Un proces de evaluare eficient duce la o viziune comună a situației, formulată și recunoscută în același mod atât de familie (beneficiar), cât și de specialiștii din grupul de intervenție.

Elaborarea planului individual de asistență specializată

Planul individual de asistență specializată a copilului este realizat în baza rezultatelor evaluării psihosociale și include activități specifice pentru fiecare domeniu de intervenție identificat pentru a fi abordat conform cadrului de evaluare.

Planul de intervenție este constituit din următoarele componente:

- asistență și reabilitare psihosocială focusată pe copil;
- asistență și reabilitare psihosocială focusate pe părinte/părinți/persoana în grija căreia se află copilul;
- asistență și reabilitare psihosocială focusate pe familie;
- programe structurale orientate pe educația parentală.

Planul include:

- tipurile de asistență specializată acordate în cadrul Centrului
- intervalul de timp și numărul de sesiuni planificate
- persoana/persoanele responsabile de realizarea acestuia.

În cadrul serviciului, pentru elaborarea unui plan de intervenție reușită, este utilizat Cadrul de evaluare (fig. 1) care reprezintă o hartă a informațiilor disponibile colectate și analizate de specialiști cu privire la nevoile de dezvoltare ale copilului, a capacităților parentale și a factorilor de familie și de mediu. În context de evaluare sunt analizate minuțios dificultățile, dar și punctele forte privind capacitățile parentale și factorii relevanți pentru asigurarea protecției și bune dezvoltări a copilului.

Procesul de asistență a copilului și familiei în cadrul serviciului abordează fiecare din domeniile de bunăstare afectate și pune accent pe consolidarea familiei, pe dezvoltarea competențelor parentale, pe crearea unui mediu familial favorabil creșterii armonioase a copilului.

Este evidentă interferența dintre managementul cazului din cadrul Centrului „Amicul” și managementul cazului în domeniul protecției care se bazează pe două abordări cheie: domeniile de bunăstare a copilului și factorii protectori ai familiei. Această sinergie este crucială pentru a răspunde eficient și adaptat nevoilor specifice ale fiecărui copil și familiei, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă și protecția acestora.

COPIL. PROTECȚIA & PROMOVAREA BUNĂSTĂRII

NEVOI DE DEZVOLTARE ALE COPILULUI

- Sănătate
- Educație
- Dezvoltare emoțională și comportamentală
- Identitate
- Familie și relații sociale
- Prezentare socială
- Abilități de autoîngrijire

FAMILIA & FACTORII DE MEDIU

- Istoricul și funcționarea familiei
- Familia extinsă
- Locuință
- Angajare în câmpul muncii
- Venituri
- Integrarea socială a familiei
- Resurse comunitare

COMPETENȚE PARENTALE

- Îngrijiri de bază
- Asigurarea siguranței
- Căldura emoțională
- Stimulare
- Îndrumare & Limite
- Stabilitate

Procedura de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și familiei

Procedura de asistență și reabilitare psihosocială a copilului și a familiei se realizează prin consiliere psihologică, intervenție psihoterapeutică, asistența copilului și a familiei, educație parentală și intervenție de criză.

Procedura de evaluare finală

După implementarea Planului individual de asistență specializată și înainte de încheierea asistenței, se impune o evaluare a procesului realizat. Această evaluare permite stabilirea diferenței dintre problematica declarată la începutul intervenției și felul în care problematica s-a modificat spre sfârșitul intervenției. În acest scop se realizează analiza comparativă a indicatorilor cantitativi și calitativi înregistrați înaintea intervenției, în cadrul evaluării necesităților de asistență și după intervenție, în cadrul evaluării finale.

Închiderea cazului

Închiderea cazului este realizată atunci când în rezultatul evaluării finale au fost înregistrate schimbări pozitive care s-au produs în viața copilului și a familiei, în rezultatul asistenței primite.

Resurse utile

Scanează și află detalii despre programul de educație parentală „CONECT. Adolescența pe înțelesul părinților”

Scanează și vezi detalii despre programul de prevenire a abuzului și exploatarei sexuale „12 PLUS”

Scanează și vezi detalii despre programul de educație parentală „Reguli și disciplină pentru cei mici”

NOTIȚE

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

CENTRUL AMICUL

Centrul de asistență și
reabilitare psihosocială a
copilului și familiei „AMICUL”

str. Calea leșilor, 61/2, or. Chișinău

(022) 758-806, (+373) 78 000 480

centrulamicul@cnpac.md
ajutauncopil@cnpac.md